

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 10.

København, Oktober 1905.

3. Aarg.

»Under the stars and stripes«.

Af Chr. L. Jensen.

Bellaire, 15. Maj 1905.

Mit Navn vil maaske være ubekendt for Majoriteten af Medlemmerne af »Det gode Minde«, da min Indlemmelse i »D. g. M.« først er sket efter min Afrejse fra Danmark i Foraaret 1904.

Jeg fik for nogen Tid siden en Anmodning fra en gammel Skolekammerat om at fortælle »Vaisenhusianerbladet« lidt om Amerika og Forholdene herovre i det »fjerne Vest«, hvortil saa mange af vore unge danske Handelsmænd udvandrer.

Det vil være mig en stor Fornøjelse og Glæde, men jeg maa dog bemærke, at dette vil blive mit første journalistiske Forsøg; jeg haaber dog, at det skal lykkes mig at give »Vaisenhusianerbladet«s Læsere et lille Indblik i de amerikanske Forhold.

Jeg vil begynde med, hvilket jo er lettest, at fortælle om mig selv og mine Oplevelser i det Aar, jeg nu har tilbragt under »The stars and stripes.«

Jeg bor her i en lille By ved Navn Bellaire, som ligger ved Ohio Flodens Bredder i Staten Ohio. Her er meget smukke Omgivelser, en Afdeling af Alleghany Bjergene strækker sig langs begge Sider af Floden og giver Landskabet et meget smukt Udseende.

Bellaire er som sagt en lille By med kun 12,000 Indbyggere, hvoraf vel $\frac{1}{3}$ er »Niggere« og Resten Italianere, Polakker, Kinesere og Yankees.

Ikke desto mindre er B. en meget industriel By, her er 4 store Emalje-Værker, 3 Glas-Værker, 5 Kulminer, en meget stor Ligkistefabrik o. s. v. og saa det store Carnegie Staalværk, som her beskæftiger ca. 2000 Mand.

Generaldirektøren for »Carnegie Steel Works« i Bellaire er en dansk Mand, Mr. N. M. Petersen;

han kom til Amerika kun 17 Aar gammel, og han har arbejdet sig op fra det nederste Trin paa Stigen til denne Stilling som første Mand for disse Kæmpe-Fabrikker. Han er ikke desto mindre en umaadelig elskværdig Mand, altid rede til at hjælpe sine Landsmænd med Raad og Daad, og er ligefrem og jovial mod alle, desuden er han en ægte dansk Mand, som følger vort Fædrelands Sag med levende Interesse. Han er med Rette en Mand, Danmark burde være stolt over at tælle blandt sine Sønner.

Jeg gjorde hans Bekendtskab i Sommeren 1903 i København og har nu ved hans Hjælp opnaaet en god Stilling som Kontorist i Carnegie Steel Company.

Jeg vil nu gaa over til at fortælle lidt om Staalindustrien, som jo er Amerikas største Industri. Staalet i første Instans bestaar af en Art brunlig Jord, som udgraves oppe omkring de fem store Søer, Michigan Søen, Lake Erie, Hudson, Ontario og Lake Superior. Denne Jordart kaldes »Ore« og indeholder ca. 65 pCt. Metal brugbart for Staal-fabrikation.

Efter at være læsset paa Jernbanevogne oppe i »Ore Distriktet« bliver Oren sendt ned til Staalværkerne, som næsten alle ligger ved Ohio Flodens Bredder. Ankommen til Bellaire bliver Oren fyldt i kæmpemæssige Smelteovne (Furnaces) og bliver her smeltet til den er aldeles flydende; den løber saa ud af Smelteovnene og ned i »Mixerne«, hvor den bliver blandet med Koks, Sten og Jern; herfra flyder den ud i Forme og bliver formet i store firkantede, hvidglødende Blokke og gaar saa i denne Tilstand ind i store Valser, som presser Metallet til lange, tynde Bjælker. Det er vidunderligt at se den Lethed, med hvilken disse store, hvidglødende Metalmasser bliver behandlet; kraf-

tige Kraner løfter dem op og bærer dem i hvilken som helst Retning.

Der hersker en umaadelig Hede i saadant et Staalværk, og Negeren bruges derfor meget til groft Arbejde, da han kan udstaa en langt større Varmegrad end den hvide Mand.

Søndagen bliver ikke taget i Betragtning her, Staalværkerne løber uafbrudt Dag og Nat, Helligdag og Hverdag, den eneste »Helligdag«, Amerikanerne regner med, er 4. Juli, hvilken er Aarsdagen for Unionens Stiftelse, saa arbejder ingen; men alle andre Dage i Aaret løber Maskinerne, den ene Rekord slaas efter den anden, Millioner af Dollars ofres paa Forbedringer og nye og hurtige Maskiner, hvad gør det, om et Par Mennesker daglig bliver lemlæstede, og ikke saa faa ofrer Livet, kun Rekorderne slaas, og Aktionærernes Udbytte stiger, dette er Maalet.

Vi producerer nu daglig her i Bellaire Værkerne ca. 32,000,000 Pund Staal, hvilket jo maa siges at være en enorm Masse.

Nu lidt om vore Kontorforhold, som ogsaa er en Del forskellige fra Kontorforholdene hjemme. Vi er her paa Kontoret ca. 20 Mand, og, i Modsætning til hjemme, er de alle unge Mennesker i Alderen fra 20—25. Her er selvfølgelig et umaadeligt stort Arbejde at udføre, men Amerikanerne forstaar at uddanne deres Kontorister. Hver Mand har sin bestemte Part at varetage, som skal udføres med den største Akkuratess og Nøjagtighed og tillige med den størst mulige Hurtighed; han bliver godt betalt, men den mindste Unøjagtighed koster ham ogsaa hans Stilling.

Hjemme regnes en Kontormand ikke for ret meget, og hans Løn er ogsaa meget lille; her er det anderledes, her er Kontormanden Professionist, og en dygtig Kontorist har de bedste Chancer, naar han kun forstaar at udnytte dem. Principalerne fordrer, at deres Kontorister skal arbejde med samme Paapasselighed, som om de arbejdede for sig selv, og for saaledes at lade Kontoristerne føle, at de paa en Maade virkelig arbejder for deres egne Interesser lige saa vel som for Compagniets, har Carnegie Steel Company indført et System, der gaar ud paa at gøre hver Kontorist til Aktionær i Compagniet. Hvert Aar bliver der saaledes udstedt specielle Aktier for Kontoristerne til en lidt lavere Pris end Kursnoteringen, at afbetale i maanedlige Afdrag. Disse Aktier giver et Udbytte af 16 pCt. p. a. Dette giver selvfølgelig Kontoristerne en større Interesse i Compagniet og er jo tillige en god Sparemetode.

Dette System er indført i alle Kontorerne under den store »United States Steel Corporation«, hvortil ogsaa Carnegie Steel Company hører.

»United States Steel Corporation« eller Staal-Ringen har jo været omtalt en Del i danske Blade ogsaa, og enhver har vel hørt Tale om denne kæmpemæssige, amerikanske Sammenslutning.

Den blev dannet for ca. 3 Aar siden, idet alle de store Staalværker sluttede sig sammen under een Direktion for paa denne Maade at kunne knuse alle de mindre Staalværker og beherske Markedet. Andrew Carnegie var før den Tid Ejer af 6 store Staalværker, men solgte disse til Trusten og blev saa Vice-Præsident for Ringen; han har nu senere trukket sig tilbage til Privatlivets Fred med en Formue paa adskillige Tusinde Millioner Dollars.

Han ofrer nu al sin Tid paa Velgørenhedens Mark, han har bygget ca. 40 store offentlige Bibliotheker og en Masse Musæer rundt om i United States. Det er regnet ud, at han i de sidste 3 Aar har skænket over 140 Millioner Dollars i filantropiske Øjemed, hvilket er det største Beløb, der nogensinde er ofret af en privat Mand.

Mr. Carnegies Ønske er at dø fattig, i det mindste siger han selv saa; men maaske har Mr. Carnegie ikke nøjagtig den samme Mening med Ordet »fattig« som andre almindelige Mennesker.

En anden stor Filantrop er John D. Rockefeller, Formanden for den største af alle Truster, nemlig »Standard Oil Trust«. Han anses for Jordens rigeste Mand, men har et meget daarligt Rygte, hvilket viste sig, da han for kort Tid siden tilbød en Kirke 200,000 Dollars, og Præsten nægtede, underligt nok, at tage imod Pengene med den Motivering, at Rockefellers Formue var røvet Guld og ikke skulde anvendes i Kirkens Tjeneste. Senere var der dog en anden Præst, der ikke var slet saa nøjeregnende og tilbød Rockefeller at skille ham af med de 200,000, mere for at gøre ham en Tjeneste. Han fik dem ogsaa.

Da jeg nu tror, at jeg har givet »Vaisenhusianerbladet«s Læsere et lille Indblik i vore Forretningsforhold herovre og vore Millionærers Godgørenhed, vil jeg slutte mit Brev, idet jeg endnu en Gang tillader mig at gøre opmærksom paa, at dette var mit første Forsøg som Journalist, og dersom det maaske ikke var helt daarligt eller helt godt, skal det nok blive bedre næste Gang.

Jeg sender alle Kammeraterne mine bedste Hilsener herovre fra det »Fjerne Vest«, og tillige sender jeg en Hilsen fra en anden gammel »Vajse«,

Edvard Preisler, som ankom hertil for en Maanedes Tid siden og straks fik Ansættelse i Carnegie Steel Company. Saa vort gamle Vajsenhus er nu repræsenteret med ikke mindre end to Vajsenhusianere i »United States Steel Corporation«.

Fondet til Opførelse af
»Det gode Minde«s eget Hjem

(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

Kapitalen er nu Kr. 1,274,80.

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

VAJSENHUSIANA.

Torsdag den 7. September afholdtes Sommerens sidste Møde.

Takket være vor utrættelige Frode Christensen formede Aftenen sig som en gemytlig Afslutning paa Sommersæsonen.

Der indlededes med Afsyngelsen af nogle Revysange, hvorefter der opførtes en lille Vaudeville-Monolog »I Skjortærmærke«, alt udført af vor Ven Frode Christensen paa sædvanlig fornøjelig Maade.

Efter Aftenunderholdningen samledes man om en Bolle Punch, ved hvilken der herskede en meget glad Stemning, og der blev i flere Taler dels taget Afsked med Sommeren, dels udtalt de bedste Ønsker for den Vintersæson, vi nu gaar i Møde, ligesom — naturligvis — den Skaal, der udbragtes for Aftenens »Solist«, modtoges med stor Begejstring.

Causeri. Da jeg i Aften modtog Korrektur og mente hurtigt at skulle faa Bladet i Stand til Rentryk, blev jeg sørgeligt overrasket ved paa tredie Side at finde et Stykke Spalte, hvis realistiske Nøgenhed stødte mit Øje, og hvis uanstændige Tilstedeværelse i Bladet derfor hurtigst maatte dækkes af Sværtens mørke Klædebon. Selv den bedste Redaktion (hm!) kan jo forregne sig, og da vi ikke godt kan bringe 1/3 Spalte af en større Skildring og i Forvejen havde samtlige vore Smaabemærkninger i Ilden, saa gjaldt det at finde paa Raad. Thi trak jeg mine Digterbukser paa, tændte en billig Havanna, ødelagde min Frisure, stirrede aandfuldt paa min Hængelampe og fik saa i Sinde — paa denne drilske hvide Flade — at gøre lidt Vrøvl; man tilgive mig om det bliver lidt fladt. Ved at gennemgaa Bladets snart tre Aargange syntes mig at mangle lidt — ja, hvad skal jeg sige — Krydderi. Vi har haft pietetsfulde Smaabiografier, fornøjelige Rejse- og andre Skildringer, interessante, indgaaende historiske Udviklinger; men der har ikke været meget af, hvad man med et fremmed Ord kalder Causeri: Smaat, let, humoristisk Stof til at live op og fylde ud mellem det øvrige, mere vægtige; smaa Ind- eller Udfald, dagligdags Forhold eller Hændelser og Anekdoter indenfor vor Kreds vilde ved vittig og harmløs Behandling give Redaktionen et kærkomment Stof i et Tilfælde som dette. Man ængste sig ikke; vi har hidtil ingen Papirkurv haft nødvendig, og her er maaske just et Felt for de af vore Læsere, som — fordi de ikke vover sig i Lag med større Skriverier — indtil nu har unddraget Bladet deres behagelige Medarbejde.

»Nothing like trying«. Vi kan ikke alle være Biografer, Opdagelsesrejsende eller Historikere; at være interessant, naar man har nok at fortælle, er ikke saa vanskeligt, det er Kunsten at kunne skrive noget om ingenting. Jon.

Aftenunderholdning

finder Sted Fredag den 3. November Kl. 9.

Tirsdag den 10. Oktober Kl. 9 pr.

i Larsens Lokale, St. o. G.,

opføres

De Forlovede

eller

Vajsenhusianerforeningens Revy 1905.

Personerne:

1. Akt.

Den forlovede Dame.

En Journalist.

En Poet.

2. Akt.

Den forlovede Dame.

Den do. Herre.

Vajsenhusianerbladets flyvende

Korrespondent.

En sort Neger, der taler godt Dansk.

1. Akt: I Larsens Lokale. 2. Akt: Paa Øen St. Croix.

Mellem 1. og 2. Akt er et Tidsrum af en Maaned.

Billetter à 25 Øre faas de sædvanlige Steder.

Det sædvanlige tragiske Forfatterkompagni.

Biblioteket.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Biblioteket **kun** er aabent fra 9—10 de almindelige Mødeaftener.

Festaftener er Biblioteket lukket.

BIBLIOTEKAREN.

Foreningens Kasserers Adresse er: **Hr. Forretningsfører Emil Hansen, Konservesfabrikken, Silkegade 13.**

Træffes Kl. 12—2 hver Lørdag.

Angaaende Annoncer til Bladet bedes de ærede averterende henvende sig til Herr Malermester **C. Søndebro, Frejsgade 5, 2. Sal. Telefon: Tagensvej 2.**

Ærede Indsendere til vort Blad anmodes om — i Fald de maatte ønske deres Manuskript tilbagesendt — da at forsyne dette med en Paaskrift i øverste venstre Hjørne: **Bedes returneret.** RED.

Forekommende Mangler ved Bladets Tilsendelse bedes venligst paaklagede hos Postvæsnet i vedkommende Distrikt, da Redaktionen intet Ansvar kan have herfor.

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af Bestyrelsen. — Kontingent 50 Øre maanedlig for Medlemmer. — Bidragydende 4 Kr. aarlig.

Alle Forenings-Meddelelser sendes til Formanden, Hr. Fuldmægtig **F. Petersen, Gl. Kongevej 137³, V.**

Meddelelser til »Vajsenhusianerbladet« sendes enten til Formanden eller til Hr. **Johs. Madsen, Bernstorffsvej 12B¹, V.**

Vilh. Hansen & Co.
Materialhandel.

Tapet- og Farvehandel.

= Telefon 3017. =

30 Nørrebrogade 30.
København N.

Forlang overalt
Faaborg danske Kompot-Frugter.

Overgaar kaliforniske!

Dansk Vin- og Konserves Fabrik,
M. Rasmussen, Faaborg.

Kgl. Hof-Leverandør.

Aktieselskabet **Nordisk Brandforsikring, KØBENHAVN**

Garantikapital: 4 Millioner Kroner

overtager Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.

Hovedkontor: Rømersgade 3.

Cyklende Vajsenhusianere!

Husk H. Rønnovs Cykleforretning, Gothersgade 105.

Telefon: 19,012.

Filial i Helsingør: Bramstræde.

Forretn. grundl. 1815.

Gaa til **Søren Justsen,**

Køhler & Frost's Eftflg.

— Pilestræde Nr. 46 —

og køb Dem et nyt **Uhr**

eller lad det gamle reparere.

Billige Priser.

Villiam Callesen.

Kokes & Briket Import

12. Ved Stranden 12.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN.**

Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.

Telefon 413

Telefon 4131

ROLUND & Co.

— Bredgade 6, St. —

Møbeludsalg

Tegninger & Overslag leveres paa Anfordring

Værksted: Forchammersvej 23.

Støt vor Bagside!

Alle Slags Avertissementer og Bekendtgørelser er velkomne og tages til Følge af Foreningens Medlemmer.

Man bedes henvende sig til

C. Søndebro,

Frejsgade 5,

Telefon Tagensvej 2.

Nærværende Nr. er indleveret paa Posthuset den 2. Oktbr.